

**R.P. Thomae Młodzianowski Poloni, Societatis Jesu,
Praelectionum Theologicarvm Tomus**

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum. Difficultatis 3. Satisfit intento.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82973](#)

NON SATISFACIT 3. Quia principia, quæ assumit in Positis, non convincunt. Tum quia dignitas est quid posterius, & consequens virtutem, effectusq; illius moralis, ergo per virtutem definiri, rigorofa, quæ hic intendeatur, definitione, non potest; unde etiam nemo definit hominem per risibile. Cujus ratio est, nam non esset identitas Objectiva, inter definitionem & definitum, sicut non est identitas Objectiva, inter prius, & posterius. Tum quia, etiam hoc prædicto quod est fiducia, & expectatio boni honorifici, datur aliquid prius definitivum dignitatis, nempe jus, exigentia, titulus ad bonum honorificum; & certè, non ideo aliquis habet jus exigendi boni honorifici, quia habet illius fiduciam, sed habet fiduciam, quia habet jus. Tum quia, immerito dicitur, quod ipsa cogitatio possessionis, divitiarum &c. ponat virtutem intrinsecam; quia per hoc non rectè explicatur intrinsecitas dignitatis, quod potest haberi etiam in indigno, talis autem cogitatio, potest haberi, etiam in indigno; debet ergo dari discretivum horum cogitantium, & hoc potius erit salvativum dignitatis. Tum quia immerito dicitur, fiduciam prudentem, esse rectam rationem designativam honorum proportionalium; nam fiducia, spectat ad lineam voluntatis, ratio designativam honorum, spectat ad lineam intellectus; deinde hujus ipsius designationis motivum, & fundamentum dari debet, & hoc potius erit quæsita dignitas. Tum quia non rectè formatur conceptus honoris, quod sit virtutis benefictricis indicium, honor enim, tenet se à parte honorantis, & tamen indicium benefictricis virtutis, potest esse, etiam à parte honorati; deinde indicium istud, est de linea signi, honor autem, est de linea cultus, & observantiae: Non ergo, unum per aliud rectè definitur.

Commodius dicitur, quod dignitas, sit excellencia exigitiva, vel fundativa juris ad honorem, honor autem erit cultus respondens excellencia, sed hac etiam dignitate positâ, quæ rere restat, quî meritorum Christi sit dignitas infinita?

Punctum Difficultatis 3.

Satisfit intento.

EXPLICATUR 1. Duplex cogitari posset uno inter naturam humanam, & Personam VERBI, una accidentalis, non quidem, quæ sit, per solum affectum, vel per moralitatem similem ei, quâ persona legati, unitur persona regia, ita ut quod facit legatus, censeatur facere rex, cuius personam refert, sed quæ sit unio accidentalis, ratione alligationis, quâ alligetur physicè huic homini Persona divina, ita tamen, ut non suppleat defectum ullum personæ, nec compleat substantialiter. Altera unio cogitari potest substantialis, vi cuius, complebilis, perfectibilis, terminabilis substantialiter, humani-

tas compleatur, perficiatur, terminetur substantialiter, adeoque fundando communicacionem idiomatum inter illa extrema; cùm ergo hec posterior unio reperiatur in Christo, docente fide, quod persona divina supplet defectum substantialiæ creatæ, adeoq; alicujus substantialis, fit ut hæc unio, fundet communicationem idiomatum.

Porro communicatio idiomatum in linea agendi, in hoc sita est, ut quod facit unum extremum, per communicationem idiomatum, censematur facere & aliud extremum, cumq; esse, sit propter operari, si erit communicatio idiomatum in Esse, erit etiam communicatio idiomatum in operari. Et quia ista communicatio fundata est in modo unionis, & per se, & substantialis, quæ non est aliquid meræ imputationis, & placiti, sit ut communicatio illa fundata in illa unione, per quam censemtur operatio unius esse operatio illius, non sit mera imputatio, merum placitum, sed verè in aliquo physico & independente à nostris conceptibus fundatum; cumq; communicatio semper sit duorum, non solum natura communicabit idioma aliquid VERBO, sed etiam VERBUM communicabit suum idioma naturæ.

Rursus, quia communicatio est in proprio, proprium suum natura communicabit, h. e. sc. propter operari, i.e. se, & suas opérationes; proprium autem suum communicat persona, communicando se & excellentiam suam, quæ excellētia, quia est infinita, communicabit illi naturæ, & illi actioni infinititudinem suam.

ILLUSTRATUR hoc instantiis. Finge regalitatem esse dignitatem quandam physicam, & perfectionem quandam physicam, tunc quicquid faceret MICHAEL Rex, physicè est regale, & opera illius haberent perfectionem physicam ipsius regalitatis, nec posset quicquam facere MICHAEL, quod regalitatem non habret; cùm ergo propter unionem veram, quæ est inter naturam humanam, & personam VERBI, facta sit communicatio idiomatum, & hæc dignitas, seu regalitas Deitatis, est quid physicum, impossibile est, ut quod facit natura humana propter communicationem idiomatum in operari, non censemtur facere Deus; quæ regalitas Deitatis, quia est quid physicum, nempe Persona VERBI, fit ut opera illa, physicè habeant dignitatem, ab illa persona divina.

Illustratur hoc rursus instantiâ petitâ ex actibus divinis internis, qui propter identitatem cum principio habent physicam dignitatē Deitatis, & excellentiam in creatam, & quod habetur excellentia in Deitate, tribuitur propter identitatem, etiâ illis actibus. Quod est identitas in illis divinis actibus, fundans communicacionem illam aut potius identitatē idiomatum, h. e. unio substantialis inter naturam humanam, & personam VERBI, vi cuius unionis, actiones na-

turæ

Disputatio II.

79

tura, tribuuntur Personæ divinæ, & sicut impossibile est stante identitate reali actionum ad intra, cum excellentia Deitatis, non habere illas actiones excellentiam Deitatis, sic nec possibile est stante substantiali unione fundante communicationem idiomatum, etiam in operari, non inquam possibile est, ne jam opera naturæ humanae, sint opera Personæ VERBI, adeoque excellencia illius significata. Et sicut, si VERBUM elicit in illam actionem produceret, non esset illa actio nisi dignitate divina delibera, ita propter communicationem idiomatum, dum illam elicit natura humana, tribuetur hæc actio illi Personæ, eaque significabit illa infinitudo, plane ac si ipsa Persona illam eliceret.

Denique illustratur hoc, tali instantiâ. Deficit fucus regius, imminentे bello, mandat Rex certas notas imprimi, v.g. corio, quæ notæ tribuant illi valorem pecuniarum; si haec notæ effent valor physicus, revera impressio illarum notarum, physicum valorem imprimeret: sic quia quando ponit natura humana operationes, debet jam ille propter communicationem idiomatum Deitas, ut inquit Damascenus, perfundere, sit, ut operatio communicetur à natura Persona illi, & Persona vicissim suam excellentiam tribuat operationi, quæ excellentia, quia est infinita, infinitum etiam valorem illi operi tribuet.

Præiens discursus salvat & physicam, non autem ex mera imputatione, dignitatem operum Christi, & modum, quo derivatur hæc infinita dignitas. Quæres enim, an opera Christi sint infiniti valoris, respondeo quod sint. Quæres, quare? respondeo, propter infinitam dignitatem Dei. Quæres ulterius, qui tribuatur illis infinita dignitas? respondeo, propter unionem substantiali cum natura, quæ fundat communicationem idiomatum, quæ communicatio est mutua, ita ut vi communicationis idiomatum à natura petitorum, tribuatur operatio illa Deo, & vi communicationis idiomatum, à VERBO petitorum, tribuat illis VERBUM suam excellentiam infinitam, modo operibus proportionata. Ostenditur ergo hanc excellentiam, & valorem non esse moralē, qui sit mera imputatio, quia defumitur hæc infinitudo ab aliquo physico, nempe Persona divina. Ostenditur item modus, nempe unio, fundans communicationem idiomatum.

DICES 1. Explicandum esse quomodo unio fundet communicationem idiomatum.

RESPONDE TUR. Hoc jam supponitur ex aliis materiis, & ex inductionibus, in quibus ostenditur ab unione per se, & vel maximè substantiali, fundari communicationem idiomatum.

Ostendit hoc paritas, unitas per identitatem factit identitatem idiomatum, ergo & unitas per unionem faciet communicationem idiomatum. Deniq; quia quando unum per se est substantia, ex duobus constitutum, sicut communicant

sibi suum esse substantiale, hoc ipso enim non est unio substantialis, ita & communicant perfectiones: quia haec, vel sunt idem cum Esse, vel illud sequuntur. Si communicant perfectiones, communicant & idiomata, tanquam denominations sequentes illas perfectiones, ut ita dici, sequatur ad Esse.

DICES 2. Unio non est Personæ divinæ cum actionibus, quomodo ergo illæ significabuntur à Persona.

RESPONDE TUR. Licet non sit unio illarum actionum physica cum Persona, est tamen unio fundans communicationem idiomatum, quæ communicatio idiomati, non est quid, non nisi morale.

DICES 3. Sit communicatio idiomatum inter naturam humanam, & Personam VERBI, cur ponenda communicatio idiomati in operibus?

RESPONDE TUR. Ideo, quia illam significat frequenter scriptura, v.g. Humiliavit semetipsū Dominus Jesus. Ubi communicatio est idiomatum in operatione humilitationis. Rursum ideo, quia, ut dictum, cùm esse sit propter operari, etiam communicatio in Esse, erit communicatio propter operari, adeoque in linea etiam operationum. Denique ideo, quia supposito, quod sit communicatio idiomati, non est jam ratio, cur mortuæ lineæ debeat non nisi esse, adeoque excludingo operations.

2. MODUS EXPLICANDI. Infinitatem operum Christi potest esse talis. Quotiescumq; Concretum aliquod, vel complexum, est sive ex forma, sive ex restrictione, tunc si propositione aliqua non nisi de concreto illo, vel restricto verificatur, pro illa verificanda utrumque extremum, utraq; pars complexi, scilicet forma & formatum, restringens & restrictum, unâ simul accipi debent. Sic v.g. ly par est concretum ex duabus numeris, de hoc concreto enuntiatur hæc propositione: Par, est medietas quaternionis, hæc propositione de illo complexo, quod est Par, verificari non potest, nisi uterq; numerus, accipiatur, & sic de reliquis instantiis, in quibus facilè induci potest, ad propositionem; de aliquo complexo verificabilem, requiri, ut utrumque membrum complexi sumatur. Et ratio est: quia hoc ipso, non de complexo illa propositione verificaretur, cùm definitivè complexum sit illa duo, & sicut quod verificatur objectivè de homine, verificatur de animali rationali, ita quod objectivè verificatur, de complexo, verificatur de illis, ex quibus complexum simul sumptis stat, cùm ergo hic terminus Christi Opera, sit terminus complexus ex Operibus, & Christo, ut hæc propositione, Christi opera sunt infiniti valoris, veritatem habeat, debet utrumq; extremum accipi, nempe Christus & Opera.

Porro, quædam ita sunt complexa & concreta, ut si de uno membro non verificatur propositione, non possit etiam verificari de alio membro, sic v.g. si de gutta A, non potest dici, est aqua, nec de concreto ex illa & ex gutta B, dici * g 4 poterit

poterit quod sit aqua; & alia sunt concreta, de quorum parte, quamvis non verificetur propositio, verificetur propositio, verificari potest de toto. Sic v.g. falsum est dicere; Corpus est rationale, & nihilominus verum est dicere, homo est rationalis, cuius diversitatis, hoc fundamentalis est, quia scilicet ea, quae sunt homogenea, si de parte illorum non potest verificari propositio, nec de toto verificabitur, hoc ipso enim non essent homogenea, jam autem ea quae sunt heterogenea, si propositio sit de praedictato affirmativo, tunc propositio verificata, de principali, verificari etiam poterit de toto. Et ratio est: quia principale non solum ex eo spectari potest, quia est dignius in entitate, sed quia elevat indiguitatem & debilitatem inferioris, quam si non eleverit, non erit principale, sed simpliciter bonum, per hocque transit in conditionem principalis, ex conditione simpliciter boni, quia elevat & roborat infirmitatem debilioris; consequenter cum denominatio sequatur ad esse, sicut elevat esse & vires, ita elevat & denominations. Jam autem complexum hoc, *Opera Christi*, non est ex homogeneis, sed complexum ex maximis heterogeneis, hoc est aliquo creato adeoque finito, & ex aliquo increato adeoque infinito, hoc est Persona VERBI; hinc fit ut quod de principali verificatur, possit de toto illo complexo verificari; rationem autem principalis, in isto concreto, *Operatio Christi*, habet ratio VERBI; utpote ratio nobilior, determinans, perficiens; nam nobilitas rei, determinatio, perfectio, semper habet rationem principalis, quodsi in hoc concreto *Operatio Christi*, rationem principalis habet VERBUM: fit, ut quod verificari potest de illo principali, etiam de concreto verificari possit; & quia de illo principali verificari potest ratio digni infiniti, etiam de illo concreto *Operatio Christi* verificari potest, est dignitatis infinita.

Quodsi queras de modo quo communicetur ista infinitas, respondeo communicari, quia habet respectu operis Christi rationem principalioris, persona VERBI, cui convenit ratio dignitatis infinita; quodsi habet rationem principalioris, cum a principaliori sit denominatio, etiam opera denominationem infinitorum habebunt, quae denominatio, non erit merum placitum & imputatio, quia denominationem fieri a principaliori, non est mera imputatio humana; alias hominem esse rationalem, esset mera imputatio.

Hac Explicatio in hoc stat. Sunt infiniti valoris merita Christi, quia denominatio an sit quid finitum, an infinitum, sumi debet a principaliori; in meritis autem Christi, rationem principalis habet ipsa Persona divina; & quia hoc, quod est Personam divinam habere hic rationem principalis, pendet ab aliquo, non moraliter sed physice infinito, fit ut ipsa merita sint physico-moraliter infinita.

Hoc ipsum sic ulterius explanatur. Duplex infinitas posset cogitari in operibus Christi. Primum aliqua producta infinitas, ab ipsa increata excellentia; & talis infinitas nulla est, quod enim fundamentum illius ponendae: Secunda infinitas, quae sit infinitas ipsiusmet Personae, quae stat in hoc, quia videlicet non est possibile offerri aliquam actionem, quin re ipsa offeratur Persona, non quidem tanquam objectum illius actionis, sed tanquam principium offerens. Patet idem in moralibus. Quando dicit captivus, redemit me Petrus, non dicit redemit me pecunia, quamvis id quod obtulit redimens, tanquam objectum, erat sola pecunia; quia scilicet actioni illi redemptionis, annexa est ratio personae redimenti. Ita cum dico, Petrus orat, si subsistentia est distincta entitativè à natura, non influit efficienter in illam orationem: quia subsistentia, quae talis, non est activa, ut suppono ex Metaphysica. Quodsi subsistentia est idem cum natura, non principiat tamen illam, quae subsistentia, nihil minus quamvis subsistentia non principiet orationem, recte dico, Petrus orat; quia scilicet orationi annexa est ratio personae, quae annexio fundatur in ratione conjunctionis personae cum natura, quae ipsa annexio, quia non est in moralis sed in aliquo physico fundata, fit ut merita & actiones exhiberi non possint, quin ratio personae etiam ingrediatur, non quidem tanquam principium elicivum, sed tanquam aliquid, elicitive realiter annexum. Cum ergo Persona divina dicat etiam talem nexus cum natura humana, fit ut actiones, merita & opera, non possint ita offerri Deo, quin ipsa Persona, non tanquam objectum, sed tanquam aliquid connexum cum principio elicitive offeratur: quae Persona quae est infinitè digna, fit ut ratione illius conjunctionis, reddatur etiam opus infinitè dignum.

Succus tortus discursus in eo est. Operationes Christi, sunt infiniti valoris, propter unionem personae VERBI cum natura humana illas principiant; qui valor inde provenit, quia non possunt offerri Deo, quin simul ipsa persona ingrediatur oblationem illam, non quidem tanquam objectum oblationis, sed tanquam offerens, qui offerens in omni merito & oblatione involvitur. Dixi, non tanquam objectum oblationis: quia cum Beatissima Virgo obtulit suum filium Patri, erat oblatio finita, quamvis objectum oblationis, fuerit infinitum.

Fundatur hæc explicatio in multis phrasibus Scripturæ & Patrum, ut cum Paulus i. Timoth. 2. dicit. *Qui dedit redemptionem sicut ipsum pro nobis.* Ubi redemptioni quae est meritum, adjungitur ipsa persona redimenti, omniisque merito, dono, satisfactioni, persona innectitur. Et per hoc salvator physico-moralis infinitudo, ratione personae infinita: salvator modus, quia in omni merito innectitur ipse merens.

3. Modus eandem infinitatem explicandi est, fundatus supra axioma illud, *actiones sunt supra, seorum.*

Disputatio II.

81

sitorum. Hoc axioma triplicem sensum habere potest. Primo quod actiones proficiscantur à supposito, tanquam principio effectivo, quo sensu verificato, facile est ostendere, cur opera Christi habeant infinitum valorem, quia scilicet effectus specialiter à subsistencia VERBI, dignitas autem operationis sumitur à principio effectivo; & sic operatio Angelica, nobilior est operatione humana, & operatio humana operatione bruta. Sed hoc non potest dici, propter rationes in metaphysica allatas, ubi discussum est hoc axioma, & repugnat etiam principiis fidei, quae ponunt, nullum principium humanum operationis humanæ effectivum, desiderari in Christo. Secundus sensus hujus axiomatis est: Actiones sunt suppositorum, hoc est, agere individuali & singularibus competit, non verò rationi communii. Hic sensus legitimus quidem est, sed non ad propositum. Tertius sensus est: Actiones sunt suppositorum, hoc est actiones tribuuntur supposito, tanquam subiecto denominationis, quod ulterius sic explano. Actiones partium, semper tribuuntur toti. Sic in moralibus milites sunt partes regni, qui vincunt hominem, nihilominus dicitur, regnum viciisse. In physicis, manus scalpit, & pes moveretur; nihilominus dicitur homo scalpere & homo moveri. In metaphysicis etiam animal formaliter sentit, & rationale formaliter discurrevit; nihilominus totum discurrere dicitur, & totum sentire. Ita & actiones partium tribuuntur toti, adeoque supposito, illudque denominant, quia tamen hoc tribuit actiones supposito, illudque denominare, non est merè morale; nec enim est hoc imputatio mera, quod homo v. g. dicatur vegetari, quamvis non nisi corpus vegetetur; ideo adhuc aliiquid physicum ostendendum est.

Quod ipsum sic proponitur. Prius est, esse in se perfectum, completum, & habens rationem totius, quam agere, hoc enim est posterius, cum agere sequatur ad esse; & quia esse perfectum, completum, & esse totius, habetur à persona, si ut a quo habetur illud prius, ad illud etiam referri debeat hoc posterius, & sicut v. g. calcatio tribuitur calori ignis, qui in ipso igne, tanquam complementum ignis in agendo, & emanatur & recipitur, sic etiam, quia subsistencia perficit & complet naturam in ordine, esse ad se, quod complementum semper presupponitur, antequam fiat actio, sit ut actiones naturæ, tribuantur supposito, à quo natura rationem totius accipit, quæ ratio totius, cùm sit ratio in se, & in ordine ad se, presupponitur ante agere ad eo que agere illi tribuitur. Quia verò hæc ratio ultimo completi, in natura humana, habetur à Persona divina infinita, ideo & operationes naturæ humanae Christi, tribuentur VERBO, tanquam principio significativo infinito, seu tanquam complenti suâ infinitudine substantialiter, ipsum principium. Ubi jam colligis quomodo & quo sensu, actiones sint suppositorum.

Tota hæc explicatio ad hoc redigitur. Si quæras, an actiones Christi sint infiniti valoris? respondetur esse. Si quæras, cur sint infiniti valoris? respondetur, quia significantur à Persona infinita VERBI. Si quæras, quomodo significantur? respondetur, quia attribuuntur supposito. Quæres cur attribuuntur supposito (in concreto loquendo) infinito? respondetur, quia suppositum infinitum, compleat substantialiter principium illarum operationum elicivum, sine quo complemento non posset illud principium (subintellige naturaliter) illas operationes elicere; est autem hoc completivum & significativum physicum.

SOLVUNTUR

Objectiones.

OBJICITUR I. Tota meritorum Christi infinitudo, non nisi ex hoc principio deducitur; quia quo dignior est persona, eò dignior est actus satisfactivus ab illa positus: sed hoc principium non est verum, propter instantias quæ contra illud adduci possunt.

I. INSTANTIA est. Non quod objectum est dignius, eò actus est dignior: Ergo neq; quod persona dignior, eò actus est dignior.

RESPONDETUR. Ex dictis in materia de infinitudine peccati, quia pro casu consequentis stat inductio; unde dignior est in moralibus satisfactio posita à Rege, quam à plebejo; non est autem illa inductio pro casu antecedentis. Rursus, quia ex casu antecedentis concessio, sequuntur absurdia, v. g. quod actus, quo canis noscit suum dominum, sit dignior, quam quo homo, cognoscit canem; eò quod dignius sit objectum homo, quam canis, &c. Nullum autem absurdum sequitur ex concessio casu consequentis. Denique quia ut ait Suarez, operatio facta à persona divina, dicitur Theandrica, facta ab angelo angelica; operatio autem, qua sit circa Deum vel angelum, divina vel angelica operationis nomen non habet; consequenter apparer quod præcisè ex objecto dignitatem non sumant operationes.

Quod ipsum ulterius in hoc fundari potest, descendendo ad rationes prætactas in explicationibus; quia inter naturam & personam, est unio per se, vera & physica, adeoque fundans communicationem idiomatum; & est complens per se substantialiter ipsam naturam persona; consequenter, si sit persona infinita, tribuet ex explicationibus, & naturæ, & ejus operationibus infinitatem, dignitatis, non est autem vel unio per se, vel completio naturæ ab objecto: si autem hæc non habentur, non habebitur jam, cur objecto tribuantur actiones; adeoque non erit necesse, ut suam excellentiam objectum communicet actu.

Universaliter autem quod objectum per se non tribuat dignitatem actu, exinde petitur; quia dignitas actu est identificata realiter actu, nihil enim aliud est nisi perfectio ejus intrinseca; & quia

P
MLOD
OMS.
13.014
D.VI
G

& quia esse non habet actus ab objecto, hoc ipso, non quod dignius erit objectum, sed actus erit dignior: quod autem esse actus non habeat ab objecto, sed ad objectum, hoc inde est: quia quamvis dicatur, quod v.g. notitia sit partus objecti & potentiae, hoc tamen alio modo praestat objectum, hanc terminativè, potentia autem elicitivè seu collatione esse; non appetat autem, quis id terminativè præstet, conferat dignitatem actui. Quodsi recurras ad hoc, quod objectum per speciem impressam det esse actui, id negabunt qui negant quod species effectivè concurredit, nondum pro dignitate objecti, crescit dignitas actus; quia ipsa species dat esse actui, nonnisi in ratione repræsentantis, sicut & ipsa est repræsentativa causaliter: si autem dat esse nonnisi in esse repræsentantis, non erit necesse, ut det esse parificabile objecto, cum nec ipsa illud habeat; intenditque natura in notitia, prædicatum nonnisi repræsentationis formalis, non autem parificabilitatis objecto; solumque tunc id quod agit medio accidente, æquat sibi suum productum, quando intendit suam speciem propagare: jam autem non intendit objectum se propagare, consequenter nec dare esse notitia sibi parificabile. Persona autem, quamvis non concurredit elicitivè ad operationes, quia tamen concurrit ita, ut inveniatur communicatio idiomatum inter naturam & personam, & quia complet substantialiter ipsum principium elicitum, ideo adhuc dignitatem personæ sequuntur actiones.

Addo, cur ab objecto non accipiat esse notitia, consequenter nec dignitatem operatio? quia ab objecto specificatur extrinsecè actus, intrinsecè autem à suo esse. Siautem specificatur extrinsecè ab objecto, non appetat, quod illud objectum intrinsecam perfectionem communicet actui, adeoq; quod ejus dignitas secundum dignitatem objecti attollatur. Item multa sunt objecta impossibilia, non existentia, quomodo saltem hæc tribuent esse actui? aut quod species illorum objectorum vicaria, tribuent actibus esse parificabile objecto? potiusque concedi posset, quod quod dignior est species, sit dignior actus, ab illa enim supponitur accipere esse, non autem ab objecto, nec parificabile objecto.

Denique si quod dignius est objectum, eò dignior est actus, vel id verum esset de quounque objecto, vel de aliquo tantum: Si de aliquo tantum: ergo falsa erit universalis; quod dignius est objectum, dignior est actus, cum id non procedat universaliter. Si de omni: quomodo salvabitur id in objecto materiali, quod excedit à notitia spirituali.

Omnia haec rediguntur ad hoc principium. Objectum habet rationem meram terminandi, ad coquere non tribuendi dignitatem actui.

DICIES. In animasticis, arguitur perfectio potentiae & actus, ex perfectione objecti; unde

etiam infertur perfectior esse volitiva, præ concupiscentiva, quia objectum volitivæ est nobilior.

RESPONDE TUR. Ex præcisa dignitate objecti, non rectè id argueretur, etiam ab animasticis: hinc si daretur potentia materialis noscitive spiritualium, illa idem haberet objectum cum noscitive intellectiva, & tamen intellectiva esset perfectior, licet utriusque idem esset objectum; positio ergo animistica solùm hoc sensu verificatur; quia in potentia datur imbecillitas, producendi actum, circa aliqua objecta, de se elevatiorem; consequenter dandi illis actibus, esse altius; haec ergo potentiae erunt nobiliores, que possunt dare esse actibus elevatius, comparatae ad objecta, quorum unum est alio excellentius: ergo non præcise ex objecto desumitur dignitas, & actus & potentiae.

2. INSTANTIA. Si actus eò est dignior, quod dignior est persona à qua procedit: ergo etiam ille actus erit indignior, qui procedit à persona magis indigna. Hoc autem dici non potest; quia alias, ex duobus committentibus æqualem quod ad omnia offensam, si unus esset vilior, majorem committeret offensam.

RESPONDE TUR. Instantiam esse veram de creatis offensis, in quibus potest dici unus simpliciter non ita vilis ac aliis, sed id respectu Dei non tenet; quia quamvis, comparando duos homines inter se, possit unus illorum plures habere titulos vilitatis, comparatè tamen ad Deum omnes sunt infinitè viles, quia haec vilitas fundatur in esse ab alio, hoc est Deo; quod esse à Deo, ita excellenter digno, æqualiter respectu omnium verificatur.

3. INSTANTIA. Si offensa eò est major, quod est indignior offendens, ergo etiam quod indignior est offendens, majorem subibit peccatum: consequenter peccator plurium scelerum reus, committens aliquod peccatum, magis punietur, quam si illud commisisset reus, nonnisi illius ipsius sceleris.

RESPONSUM, hanc vilitatem, comparatè ad Deum, non venire in considerationem moralis, adeoq; nec magis aggravare culpam, consequenter nec peccatum.

OBJICITUR 2. Non sunt infinita merita Christi, quia non possunt etiam aliquod finitum præmium impetrare, quod probatur. Ponamus incarnari Spiritum Sanctum, & petere effusione sanguinis, ut sanetur Paulus; ex altera parte, ponatur Christus noster, ponens actum temperantie, & rogans ut non sanetur; non erit ratio tunc, cur noster Christus vincat: ergo datur creatum præmium, respectu cuius, non sunt condigna aliqua merita Christi. *Ante responsumem*

SUPPONO 1. Impossibile esse, propter dignitatem unius Christi, sperni dignitatem aliis Christi. Ratio: nam cum eadem sit dignitas utriusque, desumibilis à natura humana, & æqualis dignitas, desumibilis à Persona æquali; hoc ipso non potest sperni dignitas unius, propter dignitatem

Disputatio II.

83

tatem aliis; nam sp̄terā dignitate aliis Christi, sperneretur & dignitas utriusque, cū sit, ut dixi, æqualis dignitas personalis utriusque: & sp̄ni, non aliud est, quā unum pr̄ferti alteri, quod tunc fieret.

SUPPONO 2. Ut spernatur alter Christus, ad instantiam hujus, hoc & esse impossibile, ut colligi potest ex immediate dictis, & fore excedens pr̄mium. Ratio: illud pr̄mium est excedens dignitatem meriti, quando æqualis dignitas, in æqualitatem subit; sed hoc tunc fieret; quia Christus unus superaret & vinceret preces aliis Christi, consequenter alium Christum sibi ceteroqui æqualem: Ergo illud pr̄mium foret excedens. Major probatur, quia æqualitas hoc importat, ut unum non excedat aliud: Ergo, si supereret, erit jam superativum, excedens.

SUPPONO 3. Inter has duas propositiones: Meretur noster Christus, ut non tanti æstimetur preces unius Christi, quantum suæ; & inter hanc aliam: Meretur noster Christus, ut non plus æstimetur suæ preces quām aliis Christi: inter has inquam duas propositiones, esse distinctionem; cum procedant per terminos non plus, & non tanti, qui termini sunt distincti, ex his duabus propositionibus prior est falsa. Ratio: quia cum utriusque æqualis sit dignitas, non meretur unus, ut alius non habeat æqualem dignitatem; alia & esset æqualis illa dignitas, ut supponitur, & non esset, quia una meretur, ut postponatur alia. Secunda Propositio est vera, quia hoc ipso quod sunt æquals dignitatis illi Christi, unusquisque meretur, ut unus pr̄ alio plus non æstimeret. His suppositis

RESPONDETUR. Eo casu utrumque Christum mereri de condigno ut exaudiatur, attendo pr̄cise ad sanitatem vel ægritudinem: ita, ut hic Christus mereatur, ne sanetur æger, & ille Christus mereatur, ut sanetur; sed non mereri in circumstantia oppositum petentis aliis Christi; neuterque meretur ne alias exaudiatur, quia neuter mereri potest, minus æstimari preces & merita unius, pr̄e precibus & meritis aliis. Objectioni ergo prout posita est respondendo, dicitur implicare, ut unus Christus offerat sua merita, ne alias exaudiatur: & esse rationem ex dictis, cur non possit exaudiri. Cæterum, si alter Christus in obsequiū nostri, vellet potius cedere suis intentis, offerretque id honori nostri Christi, indubie tunc æquale esset illud pr̄mium, meritis Theandricis Christi, ex dictis; possetque hoc ab illo Christo fieri, quia iam similia fecit noster Christus, in sui & aliarū Personarum honorem; submissioque illa non argueret minoritatem; quæ argueretur, si independenter ab illa submissione voluntaria, vincenter noster Christus.

INSTABIS. Eo casu alterutrum contradictionum verificabitur, nempe est sanatus, non

est sanatus. Ergo si verificabitur, non est sanatus, vincet is Christus, qui petuit ne sanaretur.

RESPONDETUR, quæcunque eveniet tunc contradictionis pars, eveniet ex decreto libertatis divinæ, non autem ex intuitu meritorum ilorum, adeoq; adhuc neuter Christus vincet.

OBJICITUR 3. Ex nostra explicatione sequitur, unum meritum Christi non esse majus altero; imò omnia esse unum meritum, quia omnia significata non nisi ab uno principio.

RESPONDETUR. Unum meritum non est majus alio, quoad rationem significativam. licet unum sit majus alio, quoad bonitatē intrinsecam actū, honestiorem rationem motivi &c. Nec erit necesse, omnia merita esse unum meritum, quia etiamsi poneretur una numero albedo in pluribus subjectis, evaderent plura alba; & etiamsi una sit persona Petri, significans ejusdem actiones, non sequitur unam esse non nisi actionē Petri; eò quod in hoc attendatur ad ipsam multiplicationem dignicatorum, non autem ipsius significantis, ita & in præsenti. Nec sequeretur otiosa fuisse alia merita Christi, quia Christus noluit acceptari illa, ut impedit positionem pluriū, voluitq; copiosam redemptionē. Quod autem tot ejus meritis positis, non omnes salvētur; refer in judiciorum abyssum, & defectum liberæ gratiosæ cooperationis. Et quia, licet pro omnibus mortuus sit, efficaciam tamen meritorum suorum noluit exercere, faciendo pactum de salvandis efficaciter his, qui supponuntur reprobati.

OBJICITUR 4. Valor meritorum Christi componitur ex aliquo finito & ex aliquo infinito. Ergo non est simpliciter infinitus.

RESPONDETUR. Hoc sensu non est infinitus simpliciter, quia continet aliqua finita; sed est infinitus simpliciter, ortā denominatione à principali.

INSTABIS. Hoc ipsum, saltem non de omnibus actionibus est verificabile, quia non omnes actiones Christi, possunt dici infinitæ, v. g. resuscitatio Lazari, Sessio in asino; imò ex mente Patrum, non omnes etiam actiones Christi, sunt Theandricæ.

RESPONDETUR. Omnes actiones Christi immanentes sunt infinitæ, ob allata principia, actiones autem transeuntes, acceptæ pro actionibus actis, non erant infinitæ; quia jam erant passiones, erantq; ipsius passi: hinc, non habuerunt titulum, ut essent suppositi, adeoq; ut illis serviret communicatio idiomatis Infinitudinis: fecus tamen, in ordine ad nostros conceptus sentiendum, de actione transeunte, in quantum agens est. Quod autem dicitur, non omnes actiones Christi Theandricas dici, hoc verum est ex Anastasio, Sophronio, Damaseeno, Cyrillo apud Raynaudum hīc, pag. 247. à n. 58. & secundum Synodum 6. actione secundâ, octavâ, novâ, &

nā, & S. Thom. q. 19. a. 1. ad 1. Sed illi, nomine Theandricarum actionum intelligunt actiones, quibus aliquid miraculosum patravit Christus, indubie autem, non omnibus actionibus patravit miraculum Christus; sed non negant, omnes actiones esse Theandricas, hoc est, suppositi divini, desumiturq; haec acceptio (quicquid dicat Raynaldus) ex Dionysio, epistola 4. ad Cajum, ubi, Christum Deum & hominem, supra hominem, quia hominis sunt, gessisse affirmat; & neq; divina ut Deum, neq; humana ut hominem perfectissime eliciunt novam quandam & insitam, ex divinitate & humanitate permixtam, operationem.

OBJICITUR 5. Si valor meritorum Christi est infinitus, ergo & velle naturae Christi prout assumptæ à VERBO, erit infinitum in dignitate, adeoq; infinitè diligibile à Deo: ergo ulterius non minus diligibile, quam velle ipsius naturæ divinae; quod est absurdum.

R E S P O N D E T U R. Velle naturæ humanæ, secundum id, quod dicit in recto, hoc est, secundum quod est actio circa talem objectum, ex tali motivo, &c. non est æquè dignum, immo infinitè minus; licet illud velle creatum, acceptum secundum ultimum sui complementum, & secundum sui dignificativum, sit æquale velle divino, hoc est secundum Personam divinam.

I N S T A B I S 1. Dignitas illa, quam oritur à Persona divina, in operationibus Christi, est dignitas ratione unionis, unio autem non est quid infinitum.

R E S P O N D E T U R. Unionem ut dicit rationem, ut Quo, esse quid finitus; ita tamen ut dicat tanquam terminum, ipsam Personam infinitam, à qua, tanquam ab eo quod significat, sumunt actiones dignitatem: ut quod autem non significat unio.

I N S T A B I S 2. Actus infinitus, non potest pendere à principiis finitis: Ergo.

R E S P O N D E T U R. Actum infinitum quoad omnes rationes, non posse pendere à principiis finitis, secus si sit infinitus, nonni si quoad suam dignificationem.

I N S T A B I S 3. Dignitas communicata à Persona Christi operationibus naturæ assumptæ, non est eadem, quam dignitas operationum ipsius VERBI; quia dignitas operationum VERBI est Physica, dignitas autem operum Christi, est nonni si moralis.

R E S P O N D E T U R eandem quidem esse dignitatem utriusq; quoad principium significans; sed non eodem modo communicata, de quo in materia de peccatis. Quærendo: An peccatum sit infinitum in genere offendæ. Quod autem dignitas operum Christi sit suo modo physica, dictum supra.

Q U A R E S. Cur non sufficit, si sit dignitas in operibus Christi, nonni si infinita secundum quid?

R E S P O N D E T U R. Non sufficeret. Ratio est. Quia cum ipsa dignitas sit infinita simpliciter, cumque non tribuat dignitatem à se distinctam, hoc ipso debet tribuere dignitatem infinitam simpliciter; nec salvaretur jam communicatio idiomatum, de qua supra.

Punctum Difficultatis 4.

An merita Christi sint digna infinito premio?

Contra infinitatem meritorum Christi. **O**bjicitur inter alia sic. Si merita Christi fuissent infinita, debuisset illis etiam præmium respondere infinitum; alias Christus potuisset plus mereri, quam possit Deus præmiare: sed non potuit Christus præmereri præmium infinitum: quia infinitum est impossibile; ergo si Christus præmeritus est præmium infinitum, præmeritus est, quod præmereri erat impossibile; & sic & præmeritus est, ut supponitur; & non est præmeritus: quia præmereri non possumus impossibile.

Huic difficultati satisfit, quod infinitum, infinitatum aliquo creato, sit impossibile: non tamen infinitatum aliquo increato; potest autem in præmium meritorum Christi, dari aliquod præmium infinitatum aliquo increato. Deinde, etiam in creatis, infinitum quidem categorematicum est impossibile, secus syncategorematicum, illudque mereri possent, si ad hoc offerantur, merita Christi; ut scilicet verum sit dicere: & hoc, & illo, & illo præmio, digna sunt merita Christi. Inde autem non sequitur, quod non sint jam illa merita futura infinita actu, quia habetur, unde desumatur infinitas actualis, illorum meritorum, nempe Persona divina; non habetur autem, unde infinitetur actu præmium aliquod creatum. Non plus tamen merebuntur illa merita, quam Deus possit præmiare; quia etiam infinitum syncategorematicum non est minus categorematico; nisi hoc concedere velis, ex eo, quia non dedecet dicere, quod nihil creat præmii, sit æquale increato dignificanti merita.

Ex occasione hujus difficultatis inquiritur: An unio Personæ divinæ, facta in præmium meritorum Theandricorum, foret æquale præmium? Affirmat Suar. disp. 4. Sect. 4. ad Objectionem 3. Arriaga disp. 6. Sect. 2. n. 48. Negat Lugo, disp. 6. Sect. 1. n. 20.

Ex istis autem, qui dicunt, unionem Hypostaticam, fore condignum & adæquatum præmium meritorum Christi, alii sunt, qui dicunt, respectu unius meriti, plures uniones, fore excedens præmium extensivè. Sic docet Arriaga disp. 6. Sect. 6. n. 175. Alii vero, negant fore excedens. Sed quicquid sit de hac posteriori parte.

Dicendum est. Quod unio Hypostatica, foret adæquatum præmium meritorum Theandricorum.

PRO